

Қараганды «Bolashaq» жоғарғы колледжі

«БЕКІТЕМІН»

Қараганды «Bolashaq» жоғарғы
колледжінің директоры

Г.Б.Мамраева

2020 ж.

САПА МЕНЕДЖМЕНТІ ЖҮЙЕСІ

АКАДЕМИЯЛЫҚ АДАЛДЫҚ КОДЕКСІ

П-ВР-94

Қараганды, 2020

Қарағанды «Bolashaq» жоғарғы колледжі	Сапа менеджменті жүйесі АКАДЕМИЯЛЫҚ АДАЛДЫҚ КОДЕКСІ П-ВР-94	10 бет Редакция 2	Парақ 2
--	---	-----------------------------	---------

Мазмұны

1 Қолдану аясы.....	3
2 Жалпы ережелер	3
3. Академиялық адалдықтың мақсаты, міндеттері мен принциптері.....	3
4. Академиялық адалдықтың бұзылу түрлері	3
5. Білім беру процесіне қатысушылардың құқықтары мен міндеттері	4
6. Рәсімдер	5
7.Жауапкершілік	6
8. Қорытынды ережелер.....	6
9. Өзгерістер енгізу тәртібі	6
9. Келісім, сақталым және таратылым.....	6
Келісім парагы	8
Танысу парагы.....	9

Қарағанды «Bolashaq» жоғарғы колледжі	Сапа менеджменті жүйесі АКАДЕМИЯЛЫҚ АДАЛДЫҚ КОДЕКСІ П-ВР-94	10 бет	Параскеві 3
		Редакция 2	

1 Қолдану аясы

Осы Ереже Қарағанды «Bolashaq» жоғарғы колледжінің (әрі қарай колледж) білім беру процесінің барлық қатысушыларына арналған Академиялық адалдық Кодексі (бұдан әрі-Кодекс) академиялық адалдықтың негізгі ұғымдары мен принциптерін, оларды қолданудың мақсаттары мен міндеттерін анықтайды, академиялық адалдықты сактау бойынша білім беру процесіне қатысушылардың құқықтары мен міндеттерін белгілейді, академиялық адалдықтың бұзылу түрлерін және оларды жасаған жағдайда шаралар кабылдау тәртібін анықтайды және сапа менеджменті жүйесі құжаттарының құрамына енеді.

2 Жалпы ережелер

Осы Ереже Қарағанды облысы білім басқармасының 2019 ж. 23 қазандығы № 507 бүйірығымен бекітілген Академиялық адалдық кодексі негізінде жасалды.

Академиялық адалдық кодексін кабылдау мамандарды сапалы дайындау міндеттерін жүзеге асыруға ықпал етеді. Академиялық адалдық кодексі білім беру процесінің барлық қатысушылары — білім алушылар, оқытушылар құрамы, әкімшілік-басқару және оқу-көмекші қызметкерлер үшін бірыңғай болып табылады. Кодекс Қазақстан Республикасында білім беру қызметтің реттейтін нормативтік актілер, білім беру үйімінің Жарғысы және оның даму стратегиясы өзгерген, білім беру бағдарламаларының талаптарын қайта қараған жағдайда қайта қаралуы мүмкін.

3. Академиялық адалдықтың мақсаты, міндеттері мен принциптері

3.1 Кодекстің мақсаты

Білім беру процесінің барлық қатысушыларында (білім алушылар, оқытушылар құрамы, әкімшілік-басқару және оқу-көмекші қызметкерлер) Академиялық адалдық кодексін сактау қажеттілігін түсінуді қалыптастыру.

3.2 Академиялық адалдық саласындағы міндеттер

- Мамандарды даярлау сапасын арттыруға жәрдемдесу;
- Білім алушылардың, оқытушылар құрамының (бұдан әрі-ОҚ) және қызметкерлердің академиялық адалдығын қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін жағдайлар жасау;
- Проблемалық мәселелер мен жағдайларды реттеу арқылы академиялық адалдықты бұзу жағдайларын болдырмау.

3.3 Академиялық адалдық принциптері

- адалдық — білім беру процесі субъектілерінің өз міндеттерін мұқият орындауы;
- автор мен оның құқықтық мирасқорларының құқықтарын қорғау — авторлықты тану және авторлық құқық объектісі болып табылатын туындыларды бөтен сөзді, ойды дүрыс беру және бағаланатын жұмыстардағы ақпарат қоздерін қөрсету арқылы қорғау;
- ашықтық — білім беру процесінің барлық қатысушылары арасында ашықтық, өзара сенім, інформация мен идеялармен алмасу;

4) тенденция — білім беру процесінің барлық субъектілерінің құқықтары мен бостандықтарын өзара құрметтеу, білім беру процесіне барлық қатысушылардың осы Кодексті сақтауы және оларды бұзғаны үшін тен жауаптылық.

4. Академиялық адалдықтың бұзылу түрлері

- плагиат - басқа автордың (тұлғаның, ұжымның, ұйымның, қауымдастырылған немесе басқа автордың, оның ішінде белгісіз авторлардың) туындыларын сілтеме жасамай (яғни өз атынан) шығару;
- деректерді, ақпаратты немесе жұмыс қоздеріне сілтемелерді бұрмалау;
- өтірік - оқытушыға жалған мәліметтер беру. Мысалы, жұмысты басқалардан кейін тапсыру үшін жалған айтуды.

Караганды «Bolashaq» жоғарғы колледжі	Сапа менеджменті жүйесі АКАДЕМИЯЛЫҚ АДАЛДЫҚ КОДЕКСІ П-ВР-94	10 бет	Парақ 4
		Редакция 2	

4) көшіру - оқушының шпаргалкаларды, электрондық және басқа да құралдарды колдануды қоса алғанда, бұл туралы оқытушы немесе емтихан алушы білмейтіндей жазбаша жұмыстыры орындауга көмек алуға әрекеті, ауызша кенестер;

5) білім алушы үшін жұмыстыры орындау және одан әрі білім алушының өз бетінше жұмыстыры тапсыруы;

6) ұжымдық тапсырмаларды орындау кезінде ұжымдық жұмысқа әдай қатыспау;

7) бағалар мен құжаттарды: анықтамаларды, журналдағы жазбаларды колдан жасау;

8) сыйбайлас жемқорлық әрекеттері - дұрыс жауаптарды сатып алу, ақша үшін бағалар алу;

9) саботаж - басқаларға жұмыс істеуге кедергі жасау әрекеті. Бұл кітапхана кітаптарынан беттерді жыртуды, бөтен эксперименталды (зертханалық) жұмыстарды қасақана закымдауды қамтиды;

10) оқытушылық теріс қылыштар: академиялық алаяқтық немесе оқушылардың жұмысын қасақана-дұрыс емес бағалау.

5. Білім беру процесіне қатысушылардың құқықтары мен міндеттері

5.1. Білім алушылардың құқығы бар:

1) осы Кодекспен танысуға;

2) оқу процесінде өз пікірін еркін білдіруге, ғылыми және оқу ақпараты мен идеяларын алу және тарату еркіндігіне құқығы бар. Бұл бостандықтарды жүзеге асыру этикалық нормаларды, сондай-ақ заңда көзделген және ұлттық қауіпсіздікті, аумақтық тұтастықты немесе қоғамдық тәртіпті қорғау, басқа адамдардың беделін немесе құқықтарын қорғау және т. б. мүддесінде қажетті шектеулерді сақтау қажеттілігімен байланысты;:

3) Академиялық адалдық кодексін бұзған негізсіз айыптаудан барлық заңды тәсілдермен қорғауга.

5.2. Білім алушылар міндетті:

оқу тапсырмаларын және ғылыми-зерттеу жұмыстарын орындау кезінде академиялық адалдықты мұлтіксіз сақтау;

сенімді ақпарат көздерін пайдалану;

студенттің жазбаша жұмыстарды (рефераттар, курстық, эссе, практика бойынша есептер, дипломдық жұмыстар, магистрлік және докторлық диссертациялық жұмыстар, ғылыми мақалалар) авторлық және басқа адамдардың идеяларын көрсеткенде өз идеялары негізінде сапалы орындау;

бағаланатын жұмыстардың барлық түрлерін өз бетінше орындау;

білім беру ұйымының корпоративтік этика кодексінің нормаларын және ішкі тәртіп ережелерін сақтау.

5.3 Білім беру ұйымының ОҚ құқығы:

білім беру процесіне қатысушылардан академиялық адалдықтың негізгі қагидаларын сақтауды талап ету;

оқу процесінде өз пікірін еркін білдіруге, ғылыми ақпарат пен идеяларды алу және тарату еркіндігіне. Бұл бостандықтарды жүзеге асыру этикалық және корпоративтік нормаларды, сондай-ақ заңда көзделген және ұлттық қауіпсіздікті, аумақтық тұтастықты немесе қоғамдық тәртіпті қорғау, басқа адамдардың беделін немесе құқықтарын қорғау және т. б. мүддесінде қажетті шектеулерді сақтау қажеттілігімен байланысты.

білім алушылардың оқу және ғылыми-зерттеу жұмыстарының (рефераттар, курстық жұмыстар, эссе, практика бойынша есептер, дипломдық жұмыстар, магистрлік және докторлық диссертациялар, жариялау үшін ұсынылатын ғылыми мақалалар) Академиялық адалдық принциптеріне сәйкестігіне сараптама жүргізу.

Қараганды «Bolashaq» жоғарғы колледжі	Сапа менеджменті жүйесі АКАДЕМИЯЛЫҚ АДАЛДЫҚ КОДЕКСІ П-ВР-94	10 бет	Парақ 5
Редакция 2			

5.4 ОҚ міндетті:

Академиялық адалдық ұстанымдарын ұстануға;

білім алушыларға шынайы және сенімді көздерді тандауға үрету және колдау көрсетуге;

түсіндірмелерді, сілтемелерді, пайдаланылған әдебиеттер тізімін рәсімдеу тәсілдерін үретуге;

білім беру ұйымдарында және пәннің ОӘК-де белгіленген бағалау өлшемдеріне қатаң сәйкестікте академиялық бақылауды жузеге асыруға;

білім беру ұйымының корпоративтік этика кодексінің нормаларын және ішкі тәртіп ережелерін сактауга.

5.5 Оку-көмекші персоналдың құқығы бар:

1) ағымдағы тапсырмалар мен оларды сапалы орындау үшін қажетті мерзімдер туралы нақты ақпарат алуға;

5.6 Оку-көмекші персонал міндетті:

1) академиялық адалдық кодексін сактау;

2) академиялық адалдық кодексі ережелерінің өзгерістері мен бұзылуы туралы білім беру процесіне қатысуышыларды уақытылы хабардар ету;

3) ағымдағы, аралық, қорытынды бақылау нәтижелері бойынша номенклатуралық құжаттаманы, сынақ кітапшаларын, курстық жұмыстар ведомостарын, есептерді және оку процесінің басқа да құжаттарын қоргауды қамтамасыз ету.

5.7 Әкімшілік-басқару персоналының құқығы:

1) Өз өкілеттігі шегінде белімшелердің академиялық адалдық Кодексін қамтамасыз ету жөніндегі жұмысын реттейтін және білім беру үдерісінің барлық қатысуышыларының орындауы үшін міндетті актілер шыгаруға;

2) білім беру ұйымының кез-келген құрылымдық бөлімшесінің өз өкілеттіктеріне қатысты мәселелерді талқылау және шешу жөніндегі жұмысына қатысуға;

3) білім беру ұйымының алқалық органдарының қарууына Академиялық адалдық Кодексін жетілдіру бойынша ұсыныстар енгізуге.

5.8 Әкімшілік-басқару персоналы:

1) Академиялық адалдық Кодексін орындау;

2) Кодекстің нормалары бұзылған кезде осы Кодексте көзделген шараларды қабылдау жөніндегі жұмысты үйлестіруге;

3) білім беру үдерісіне қатысуышылардың академиялық адалдығын сактауын бақылау және мониторинг жүргізуғе;

4) барлық қызметкерлер мен білім алушыларға қатысты әдептілікті сактауга;

5) осы Кодексске, білім беру ұйымының ішкі тәртіп ережелеріне сәйкес сондай-ак, колданыстағы заңнамаға сәйкес академиялық адалдықты бұзу фактілерін анықтау барысында туындастын даулы жағдайларды шешуге;

6) академиялық адалдық Кодексін бұзудың кез келген мүмкіндігіне кедергі жасауға және олардың мұлтікіз сақталуын, оның ішінде білім беру ұйымы бекіткен лауазымдық нұсқаулықтарға сәйкес қамтамасыз етуге;

7) академиялық адалдық Кодексін бұзудың әрбір жағдайын қатаң есепке алу;

8) Кодекс нормаларын және ішкі тәртіп ережелерін сактауга міндетті.

6. Рәсімдер

6.1 Осы Кодексті бұзған жағдайда білім беру үдерісінің қатысуышыларына (білім алушылардың, оқытушылар кұрамының, әкімшілік-басқару және оку-көмекші персоналдың) бұзылу сипаты және тәртіптік ықпал ету шаралары туралы хабарлама жіберіледі;

Караганды «Bolashaq» жоғарғы колледжі	Сапа менеджменті жүйесі АКАДЕМИЯЛЫҚ АДАЛДЫҚ КОДЕКСІ П-ВР-94	10 бет	Парақ 6
Редакция 2			

6.2 Білім беру үдерісіне қатысушылар Академиялық адалдық Кодексін бұзуга немесе тәртіптік ықпал ету шарасымен келіспеген жағдайда шағым арыз түрінде ресімделуі және академиялық адалдық кодексін бұзы фактісі тіркелген сәттен бастап бір тәулік ішінде тіркелуі тиіс.

Әкімшілік апелляцияға ұсынылған материалдардың объективті қаралуына жауапты болады.

Плагиатты болдырмау үшін окушылардың жазбаша жұмыстарының барлық түрлері (курстық, дипломдық, диссертациялық) жұмыстың түпнұсқалық дәрежесін анықтау үшін тексеруден өтеді. Тексеру тәртібі мен рәсімін білім беру үйімі айқындайды.

7.Жауапкершілік

7.1.Академиялық адалдықты бұзу мәселелерін ұжымның кез келген мүшесі – білім алушы, оқытушы, қызметкер коя алды, ол үшін әділдік және сапалы оқыту мен зерттеулердің күндылықтары қызметте басты басымдық болып табылады.

7.2. Академиялық адалдықты бұзудың кез келген көтерілген мәселесін әкімшілік карауы тиіс, ол мәселені жан-жақты зерделеу және академиялық адалдықты бұзу фактілерін әділ бағалау бойынша барлық қажетті шараларды қабылдауға міндетті.

7.3. Білім алушылар мен қызметкерлер окуға немесе жұмыска орналасу кезінде осы Кодекспен жазбаша танысуы тиіс.

Кодекстің нормаларын білмеу оларды сақтамағаны үшін жауапкершіліктен босатпайды.

7.4 Осы Кодекстің нормаларын бұзған қызметкерлерге қатысты ішкі еңбек тәртібінің ережелеріне және еңбек шартына сәйкес тәртіптік сипаттағы шаралар қолданылады.

7.5 Осы Кодекстің нормаларын бұзған білім алушыларға қатысты осы Кодекстің ережелеріне және оқу шартына сәйкес шаралар қолданылады.

7.6 Әкімшілік білім алушы мен қызметкер үшін академиялық адалдықты бұзудың алдын алу және болдырмау, оның ішінде консультациялар арқылы қолайлы жағдай жасайды.

7.7. Жауапкершілік түрлері және жазаны қолдану тәртібі

Білім алушыға қолданылатын жауапкершілік түрлері:

ауызша ескерту;

жұмысты және/немесе қойылған бағаны жою;

бағаланатын жұмыстарды, оның ішінде жобаларды қорғауға жібермеу;

теріс кылық көрсеткен үшін қоғамдық айыптау;

білім беру үйімінан шығару.

Әрбір жағдайда қарау жөніндегі материалдар хаттамамен ресімделуі және білім алушының жеке ісінде немесе қызметкердің жеке ісінде сақталуы тиіс.

8. Қорытынды ережелер

Осы Кодекс бекітілген сәттен бастап қолданысқа енгізіледі және жаңа кодекс қабылданған сәтке дейін қолданылады.

9. Өзгерістер енгізу тәртібі

Осы құжатқа өзгерістер "Құжаттаманы басқару" ДП-СМКО-01 құжатталған рәсімге сәйкес енгізіледі.

Қараганды «Bolashaq» жоғарғы колледжі	Сапа менеджменті жүйесі АКАДЕМИЯЛЫҚ АДАЛДЫҚ КОДЕКСІ П-ВР-94	10 бет	Парақ 7
Редакция 2			

Осы құжат бойынша келісім, сақталым және таратылым ДП-СМКО-01 "Құжаттаманы басқару" құжатталған рәсіміне сәйкес жүзеге асырылады.

Құрастырган
Тәрбие ісі жөніндегі
директордың орынбасары

Келісілді
Сапа бойынша басшылық өкілі

М.Б.Кабылова

И.Х.Капанова

<p>Қарағанды «Bolashaq» жоғарғы колледжі</p>	<p>Сапа менеджменті жүйесі АКАДЕМИЯЛЫҚ АДАЛДЫҚ КОДЕКСІ</p> <p>П-ВР-94</p>	<p>10 бет</p>	<p>Парақ 8</p>
<p>Редакция 2</p>			

Келісім парагы